

Iznaja vsaki štetrek
1 b 8. ali popone
Rokopisi se ne vra-
šajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu zraša
za celo leto 4 kron.,
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožne
za celo leto 3 kron.,
za pol leta K 1-50.
Za Nemčijo je cna
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 kron.

Rokopis sprejema
Narodna knjižnica
v Gorici, ulica vet-
urini števil. 9.
Naročnino in n-
znanila sprejema
upravnništvo v Gorici,
Semeiška ul. št. 16.

Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Gos-
poska ul. 9, v ulici
Silvio Pellico, v ul.
Ponte Nuovo 9, v
Kapucinski ulici 1
v prodajalni »Kat-
tiskov. društva« ul.
Carducci, v Šolski
ulici, Ninski ulici, na
Josip Verdiejevem te-
kališču nasproti me-
stem vrtu, po 8 v.
Oglasi in poslanice
se računajo po petit
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v,
dvakrat 12 v, trikrat
10 v. Večkrat po
pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 13. marca 1913.

II. številka.

Neavstrijska politika.

Cela Evropa se smeje avstrijskim politikom. Naši politiki iščejo pomoči pri Nemčiji in pri Italiji t. j. pri tistih državah, ki bi rade odščitnile od Avstrije vsaka svoj košček. Ali ni to največja nespamet? Vidi se, kako je sovražstvo do Slovanov popolnoma zaslepilo naše Berchtolde, Stürgkhe, Lukasee itd. Ti ljudje so popolnoma izgubili izpred oči avstrijsko idejo. Kdor bi sodil po njih dejanju, bi moral reči, da prvi Avstrija naravnost proti svoemu koncu.

Ali ni to nad vse žalostno za vse Avstriji zveste narode, zlasti za nas Slovence, ki smo pred vrati Italije, ki komaj čaka, da nas pohrusta? Sedaj je čas, da dvignejo v državnem zboru avstrijski možje svoj glas proti tej neumni, neavstrijski politiki. Avstrija ne sme služiti le nemškim in mažarskim strastem, ker je po večini slovenska država. Avstrija ima le v krščanski pravičnosti do vseh narodov svoj obstanek in svojo bodočnost. Do sedaj je vsak korak naše vlade označen s sovražstvom do Slovanov. To nam je nakopalo brez števila sporov v državi sami in nam je odtujilo vse druge slovanske države na jugu in vzhodu. Naša država ima od tega strašno škodo.

Škoda pa ima in bo imela v bodočnosti od tega še v večji meri katoliška cerkev. Po neumni politiki katoliške Avstrije izgublja katoliška stvar svoj ugled. Na drugi strani pridobiva pravoslavje moč. Že smo začeli sluttiti, da nas hoče Bog za grehe tepsti s pravoslavjem.

Po tej poti ne sme Avstrija več naprej. Dvigajmo ob vseh prilikah svoj glas proti tej zavozeni politiki, dokler je še čas! Nad Avstrijo se ne sme uresničiti želja, katero je izrekel nje največji sovražnik Fr. Jos. Mazzini l. 1871:

»Turško cesarstvo bo razpalo, morda še prej ko avstrijsko, toda padec enega teh dveh cesarstev bo povzročil padec drugega.«

Turško cesarstvo je sedaj palo. — Upamo pa, da Mazzini ni bil pravi prerok in da nam nebesa pošljejo še o pravem času razumnih mož, ki bodo voz naših psevdodiplomatov izvlekli iz mlakušje. Upamo, da nebesa odpustijo katoliški Avstriji greh, ker ni storila proti paganski Turčiji svoje dolžnosti, ampak je leno počakala, da so pravoslavni narode to storili.

Vojna na Balkanu.

MESTO JANINA KAPITULIRALO.

Iz Aten so v četrtek poročali, da se je mesto Janina udalo Grkom. Grki so izvršili v sredo hud naval na mesto, obkolili so popolnoma levi del mesta ter je ogrožali tako močno, da je poveljnik turške posadke Esad paša sklenil pre-

dati trdnjavo, v kateri je bilo 35.000 vojaštva. Esad paša je izjavil, da je bilo po onem silnem navalu stanje turškega vojaštva tako žalostno, da je smatral za najboljšo predati mesto Grkom. V grškem taboru vlada vsled tega velikansko veselje in navdušenje. Iz vseh strani se čuje vsklik: »Kristus je zopet vstal!«

Podrobnosti o naskoku.

Na podlagi novih načrtov so Grki smatrali potrebno premakniti največji del svojih čet na levo krilo, na kateri strani se je nameraval izvršiti tudi naskok. Turki so bili mnenja, da se bo naskok izvršil na desnem krilu, in so imeli vsled tega tudi tam razvrščene skoro vse svoje moči.

Da bi Turek ne opazil premikanja Grkov na levo stran, so Grki v torek cel dan bombardirali mesto na vseh straneh.

Začetkom utrdba Bizani, ležeča 12 km jugovsodno od Janine, ni odgovarjala na ogenj grških kanonov. Tekom dneva so izstrelili na to utrdbo Grki 30.000 strelcev, ki so napravili na fortu veliko škodo. Šest tamošnjih baterij je umolknilo. Grški poveljnik in njegov štab je opazoval učinek bombardiranja iz najbližje bližine topov.

Medtem ko je bila pozornost Turkov obrnjena le na to stran, so dospeli grški oddelki na levo krilo in sicer v bližino mandiaških planot. Bombardiranje se je potem nadaljevalo — sicer ne tako močno kot po dnevu — celo noč. V sredo zjutraj pa je postalo bolj intenzivno. Čete grškega levega krila pa so medtem izvrševale z veliko silo naval.

Turke je ta močan naval z nepričakovane strani iznenadil in pričeli so se umikati, potem pa so se spustili v neredni beg. Popoldne so zavzeli Grki planoto pri fortu sv. Nikolaj ter zajeli v fortu 110 turških vojakov in 4 častnike. Navdušenje Grkov je bilo nepopisno. Grki so zaplenili tudi nekaj topov in strojnih pušk. Desno grško krilo je ostalo v svojih pozicijah, le ena divizija je zasedla kraja Drisko in Kotovrati.

Ob 3. uri popoldne je postal beg Turkov splošen. Bežali so po nižavi proti Janini. Turških čet se je polastila nepopisna panika. Sicer se je posrečilo poedinim častnikom sem ter tje ustaviti manjše oddelke, toda tudi teh se se hitro polastila panika. Do pozne noči je trajal beg Turkov. Grki so potem pričeli s težkimi topovi obstreljavati Janino. Pehota pa je prodrla do kraja Daluti tik Janine. V sredo pa je Esad bej ponudil kapitulacijo.

Mesto Janina je bilo obdano od treh krogov fortov.

Turki iščejo denarja.

Giavid paša se nahaja že več dni v Berlinu, da bi tam našel posojilo za Turčijo. Njegovo zadnje poročilo v Carigrad piše, da je na Nemškem zbog ve-

likih izdatkov za oboroževanje mogoče dobiti denar le protj jako visokim obrestim. Denarni trg na Nemškem stoji pa tudi pod vplivom, da se morajo ozirati na Avstrijo, ker še ni nič gotovega glede usode Skadra. Neka belgijska skupina bogatašev je sicer ponudila 5 milijonov turških lir pod precej ugodnimi pogoji, toda s to skupino se Turčija neče pogajati iz političnih ozirov.

Turške dosedanje izgube.

Na podlagi neke informacije »Frankfurter Zeitung« so izgubili Turki dosedaj v balkanski vojski 500.000 pušk in 600 topov.

»Hamidi«.

To je turška ladija, ki vedno straši po časopisju. Pisalo se je že, da se je potopila, potem so jo zagledali nekje pri Egiptu. Zadnjič se je celo trdilo, da je uničila tri transportne ladje, ki so vozile srbsko vojaštvo pred Skadar. Vsa ta poročila so se izkazala kot neistinita. O usodi te ladje menda nikdo ne ve nič pozitivnega povedati.

Odrin.

»Daily News« poroča iz Carigrada, da je tja brzojavil poveljnik Odrina Šukri paša, da ne more več držati Odrina ter prosi turško vlado za pogoje, pod katerimi sme predati mesto Bolgarom.

Pariški »Matin« pa poroča, da se je vršilo dne 7. t. m. silno bombardiranje proti Odrinu. Bolgarska pehota je po hudem boju v krvavem naskoku vzela važno utrdbo Hejdar Tarlu. Pri tem je ulovila 400 turških vojakov in 20 častnikov. Srbi so tudi podpirali Bolgare s svojim topništvom. Izgube Bolgarov so velike. — Pozneje so poskušali Turki vzeti utrdbo nazaj. Po krvavem boju pa so bili odbiti. Cel turški bataljon se je hotel udati. Bolgari pa so ves bataljon s topovi uničili. — Razmere v Odrinu so zelo žalostne. Deli posadke so se že večkrat uprli in eno celo stotnijo, ki je hotela prestopiti k Bolgarom, so postrelili.

Boj pred Skadrom.

V nedeljo zjutraj se je vnel med dvema črnogorskima četama in med turško četo, ki je s pomočjo desnokrilne artiljerije izpadla iz Brdice, la si priskrbi živeža, hud boj. Črnogorci so po 5urnem boju potisnili Turke nazaj in zajeli 23 turških vojakov in pušk. Izgube Turkov so bile znatne.

Mirovna pogajanja.

Turčija je prosila velesile, naj posredujejo pri balk. zvezi za nova mirovna pogajanja. Balkanska zveza dosedaj ni odgovorila. Odgovor se pričakuje za jutri.

Zahteve balkanske zveze.

Sofijski »Mir« piše: »Zavezniki so sklenili posredovanje velesil sprejeti. Pogajanja se bodo zato s posredovanjem velesil nadaljevala na podlagi pogojev, ki so se že svoj čas v Londoni

formulirali, dodavši vprašanje vojne odškodnine, katere zavezniki pri svoječasnih mirovnihi pogajanjih niso imeli časa zahtevati, ki jo pa bodo slejkoprej vzdrževali. Sovražnosti se pa ne bodo ustavile in bo nadaljnji razvoj vojaških operacij seveda tudi na razvoj mirovnihi pogajanj vplival, kajti nove žrtve bodo zahtevale novih kompenzacij. Odgovor zaveznikov se bo izročil velevlastem bržeas jutri.«

»Temps« poroča, da bo balkanska zveza velesilam tako-le odgovorila: Zavezniki zahtevajo predajo Odrina in Skadra, toda tudi po zavzetju teh trdnjav ne ustavijo sovražnosti. Med mirovnihi pogajanjmi ne sme biti premirja. Odrin in Skader ostaneta v rokah balkanskih zaveznikov kot poroštvo, da Turčija pogajanj vnovič ne prekine. Zavezniki vztrajajo na izplačilu vojne odškodnine. Bulgarija zahteva mejo Midia Rodosto, Grčija otoke, Črnagora pa Skader.

Turška armada pri Čataldži se punta.

Iz Carigrada se poroča, da se je začela turška armada pri Čataldži razdvajati. Zato so začeli Mladoturki zbirati nove vojne moči, da bi vsaj Carigrad branile pred napadom od lastnih, turških vojakov.

Politični pregled.

»Mali« finančni načrt.

V soboto je finančni odsek poslanske zbornice dovršil svoje delo. Odsek je deloval neprenehoma dva meseca in v soboto je po premaganju nebroj težkoč in ovir končal svoje glavno delo; vsprejel je mali finančni načrt, ki vsebuje:

1. Zvišanje davka na žganje od 90 K na 140 K od hektolitra alkohola.
2. Zvišanje osebne dohodnine od dohodkov, ki presegajo 10.000 K na leto.
3. Zvišanje davka, ki je plačati od stav pri konjskih dirkah.
4. Davek na šampanjec.

S tem se je dalo zadoščenje revnejšim slojem ljudstva. Ljudje, ki imajo na razpolago toliko denarja, da si lahko privoščijo razne »špase« in športe, ki stanejo mnogo denarja, naj tudi plačajo za te njih potrebe. Saj denar, ki ga plačajo za vse te za navadnega človeka nepotrebne reči, bo prišel prav deželam, katerim se povišajo prispevki od porabljenega žganja in pa tudi uradnikom, ki so že nestrpnost čakali na uresničitev službene pragmatike. Sicer pride te finančni načrt še v plenum zbornice, a upati je, da bo tam ravno tako vsprejet kot v odseku.

Zajedno s finančnim načrtom se namerava tudi uvesti zakon, po katerem bodo liše z dvemi ali tremi sobami proste državnega lišnorazrednega davka.

To postavo bodo gotovo z veseljem pozdravili kmetje delavci in kajzarji.

Volilna reforma na Ogerskem.

o kateri smo svoj čas poročali, je že sprejeta. Nekatere stvari, ki imajo zagotoviti sedanji kliki na Ogerskem trajno gospodstvo, gredo čuda naglo izpod rok, tako tudi volilna reforma. Tisza pač zna, če je treba poskrbeti za komando. Poleg volilne reforme je sprejel tudi nov poslovnik, ki je tak, da v zbornici ne sme opozicija niti črhnuti. Policija je stalno na razpolago, tako da dela večina popolnoma kar hoče. To ni parlament, to je navadna strahovlada.

Poljsko - rusinski spor.

Kakor poročajo razni listi, je prišlo med Poljaki in Rusini glede volilne reforme baje skoro do popolnega sporazuma. Dne 17. t. m. se sestane gališki deželni volilno-reformni odsek. Dne 15. pa se snide gališki deželni zbor, ki bo rešil še pred veliko nočjo volilno reformo.

Demobilizacija.

Ker se je dosegel med Rusijo in Avstrijo glede balkanskih zadev popoln sporazum, je demobilizacija vojnih korov ob gališki meji tako v Avstriji kakor tudi na Ruskem gotova stvar. Izdal se je tudi že tozadevni komuniké. Demobilizacija na severu se bo pričela na obeli strani že prihodnje dni. Avstrija bo odpustila 33.000 rezervistov, Rusija baje 360.000.

Na jugu se pa za sedaj ne bo pričela še demobilizacija. Sicer se poroča iz Beograda, da so se med Avstrijo in Srbijo že pričeli tozadevni dogovori, a do kakega sklepa še ni prišlo. Splošno se sodi, da je tudi napetost med Avstrijo in Srbijo za mnogo ponehala in je zato pričakovati, da se doseže tudi glede demobilizacije sporazum. Popolna demobilizacija našega vojaštva na jugu pa se bo izvršila, ko bo albansko vprašanje popolnoma rešeno.

Nemški cesar Viljem ne mara v bližino vojske.

«Berolinski dvorni krogi pripovedujejo, da se je nemški cesar premislil in da ga letos ne bo na jug na otok Kri, kjer ima svoje pomladansko letovišče. Pravijo, da cesar ne mara živeti tako blizu držav, ki se vojskujejo. Pač pa bo Viljem obiskal našega cesarja enkrat poleti v letovišču Ischl.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slov. Sirotišče«:

P. n. gg.: N. N. 2 K 94 vin., Anton Podberšček 1 K, Frančišek Breclj 40 vin., Josip Čigon cerkovnik 1 K, nekdo iz Podgore 1 K, Anton Pinter 30 vin., Mohorjani iz Kožbane 4 K, v nabiralniku

Iz Aleksandrije.

(Konec.)

Tukajšnji angleški zastopnik lord Kitchener še posebič nabira denar, katerega pošilja v Carigrad neki visoki angleški dami, ki oskrbuje z nujno potrebnim več tisoč vsled vojske v skrajni sili se nahajajočih oseb. Sploh si je ta Anglež pridobil pri Egipčanih splošno naklonjenost. Zlasti se trudi za zatiranje in odiranje nižje sloje, da bi jim potom ugodne zakonodaje pomagal do boljšega življenja. Tako je uveljavil znano postavo »petih fedanov« vključ vsem spletkam od židovskih oderuhov. Nadalje je začel zadnji čas razdeljevati med arabske moške velikanske kose državnega zemljišča v svrhu obdelovanja pod zelo ugodnimi pogoji. Ako bo najemnik priden delavec in skrben gospodar bo čez nekaj let omenjeni kos postal brezplačno njegova lastnina. — Vsled takih in enakih činov vživa lord Kitchener pri Egipčanih toliko priljub-

v velikem semenišču 30 vn, moške fantje so nabrali pri sledi rižota pri g. Felicinu v Rubijah 2 K 64 vin. Neimenovana 10 K, M. A. 1 K.

Za sklad »Slov. Sirotišče«.

P. n. gg. na Volčjdragi: Jos. Bajt 50 v, Filip Bajt 50 v, Fr. Turel 1 K, Julijan Gregorič 20 v, Ant. Arčon 1 K, Kat. Ožbat 1 K, Jos. Gregorič 40 v, Iv. Kodermac 2 K, Fr. Kebar 1 K; na Vogerskem: Clemenina Constantini 1 K, Ant. Žizmund 1 K, Marija Gorjan 30 v, Jos. Beltram 40 v, Karol Nardin 50 v, Fr. Furlan 1 K, Jos. Nardin 20 v, Jakob Leban 1 K, Iv. Koren 1 K, Fr. Mervic 20 v, preč. g. Iv. Remec 3 K, N. N. 50 v, Izidor Gregorič 20 v, Jos. Nardin 1 K, Ant. Beltram 20 v, Andr. Vodopivec 40 v, Andr. Fornazarič 1 K, Alojzu Urbančič 1 K, Fr. Beltram, župan, 1 K, Peter Fornazarič ml. 1 K, Ant. Hvalič 60 v, Ant. Trevižan 30 v, Stanko Mužina 20 v, Jos. Gorjan 30 v, Peter Fornazarič 1 K, Ant. Nardin 30 v, Fr. Gorjan 26 v, Gregor Vinkler 30 v, Iv. Kerševan 20 v, Mih. Žizmond 20 v, Karol Gorjan 30 v, Leop. Devetak (Dobrava) 40 v, Jos. Franžetič 1 K, Ant. Mozetič 30 v, Avg. Jare 20 v, Peter Žizmond 50 v, Iv. Marvin 30 v, Al. Fornazarič 30 v, A. L. 20 v, Karl Tribušon 50 v, Jos. Žizmic 30 v, Peter Gorjan 20 v, Jos. Žizmond 30 v, Fr. Nardin 20 v, Ludvik Furlan 20 v, Iv. Bele 1 K, Jadviga Strel 1 K, Ivan Beltram 1 K, Andr. Gregorič 60 v, Peter Gorjan 40 v.

Za »Alojzije višče«:

P. n. gg.: Fr. Andrejšek, vikar 5 K; Angel Casagrande, Ajdovščina 5 K; Nik. Sedej, kaplan 5 K; Ivo Pišot, kaplan 5 K; Ant. Lenardič, Kojsko 2 K; Fran Vites, Barkovlje 2 K; družina Černigoj, Velče 7 K; Avg. Paškulin, Nabrežina 2 K; Ana. Gabrijelčič, trdn. topničar, Cerkvice (Dalm.) 1 K; Franc Setničar, duh. 10 K; Fr. Novič, kr. m., Gorica 2 K; Ivan Prašel, Delina 2 K; I. Ešitz, Trst 3 K; Ign. Leban, župnik 10 K; Marija Kerk Sežana 2 K; Iv. Koruza, župnik, Klana 5 K; Leopold Špacapan, Miren 1 K; Mons. Max Sila, dekan, Tomaj 5 K; Mih. Turk, brivec, Gorica 2,40 K; Alojzija v. Golob, Solkan 2 K; Ivan Černe, Gradišče 2 K; Leben Iv., kurat 25 K; Ignacij Velikonja, c. kr. gozdni paznik, Tatunica (Dalm.) 2 K; nabrat. v kapeli 2,37 K; Anton Mozetič, Miren 2 K, Bog plačaj!

Domače in razne vesti.

RAZPUST GORIŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA. Včerajšnja »Wiener Zeitung« objavlja najvišji patent z dne 2. marca, ki razpušča v jeseni leta 1909 izvoljeni goriško - gradiščanski deželni zbor in odreja nove volitve.

Blagopokojni g. dekan Josip Skočir je v svoji oporoki določil 1000 K za

ljenosti, da se v kakih zadevah rajši obračajo nanj kakor pa na kediva ali vlado. Po tej poti je seveda Egipt vedno bližje britanskemu kraljestvu...

Kaj pa mi Slovenci? V Kairi so dobili že novega dušnega pastirja. — Znanj častiti oče Benigen Snoj je namreč premeščen v Jeruzalem za varuha božjega groba. Ta gospod to v kratkem izpolnil dvajseto leto svojega izglednega dušnega pastirovanja v Egiptu in je nameraval sedaj iti v Ameriko kot misijonar med tamošnje Slovence. Toda sedaj so ga posadili v Jeruzalemu na visoki stol. Vendar to imenovanje ni menda še definitivno, toda najbrže se bo zgodilo po pregovoru, ki pravi. V tretje gre rado. A zgodi se že, kakor hoče, bomo pravočasno sporočali, če Bog da. Pa še nekaj drugega lepega se je zgodilo v Kairi. Bravci »Prim. Lista« so že večkrat čitali, kolikerim nevarnostim so izpostavljene naše mladenke in sploh ženske v tem preklicanem Egiptu. Že marsikaj se je storilo in nasvetovalo, kako vsaj omejiti te nevar-

»Slovensko sirotišče«. Tudi drugih zavodov n. pr. »Šolskega Doma«, »Alojzije višča« se je v oporoki spomnil. Blagopokojni dekan je imel sicer skromno imetje, a je vendar vedno podpiral naše prepotrebne zavode. Priporočamo njegovo blago dušo v molitev!

Minoli pondeljek je bil spomina štiridesetih mučnikov, ki so skupne storili smrt za Kristus. Vsi so bili vojniki XII. legije, ki je bila znana po svoji odločnosti tako, da so jo primerjali z bliskom. Ker so bili odkriti in odločni pristaši Kristusovega nauka, so morali umreti za Odrešenika. Nagi so bili postavljeni na neki ribnik, težko bičani in tri dni in tri noči puščeni v snegu in ledu. Tako je umrlo vseh 40 mučeniško smrt dne 10. marca l. 320 po Kristus.

Razpis natečaja. Z aprilom t. l. se otvori na deželni kmetijski šoli gospodinjski tečaj. Namen tega tečaja je izobraziti dekleta v racionalnem in cenem gospodinjstvu.

V gospodinjski tečaj, ki traja 5 mesecev se sprejmejo dekleta z Goriško-Gradiščanskega, ki so dopolnili 16. leto starosti in ki pripadajo k m e č k e m u s t a n u.

Obiskovanje tečaja je brezplačno za ubožne družine, proti plačilu pa za tiste, ki so v stanu plačati. Za plačnice se določi prehranitvena 30 kron mesečnih.

Deželni odbor si pridržuje, da morebiti dovoli obiskovanje tečaja tudi po polovični prehranitveni.

Frosilke morajo predložiti prošnje za sprejem v tečaj potom županstva na deželni odbor do 26. marca t. l.

Prošnje naj se opremijo s: 1. krstnim listom, 2. ljudsko-šolskim odpustnim spričevalom, 3. ubožnim spričevalom in 4. spričevalom o zdravni telesni konstituciji.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand pride dne 15. ali 16. t. m. s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg in svojimi otroci: Sofijo, Maksimilijan Karolom in Ernestom v Miramar. V gradu se že delajo priprave za vsprejem visokih gostov, ki se bodo mudili tam več časa.

Smrtna kosa. V petek zjutraj je po mučni boleznii umrl v Trstu sodnik dr. Rudolf Abram v svojih najboljših letih. Bil je spreten jurist in zaradi tega tudi delegiran kot preiskovalni sodnik v Gorico v zadevi poloma goriške »Banke Popolare«.

Poveljnik vse avstrijske vojne mornarice je postal sedanji mornariški nadzornik podadmiral Anton Ivan Haus. Haus se je rodil 13. junija 1851 v Tolmini na Goriškem. V starosti enega leta je zapustil svoj rojstni kraj. Svoja detinska leta je preživel na gradu Bujavici pri Metliki, kjer je bil njegov

oče oskrbnik. Prvih šest gimnazijskih razredov je dovršil v Novem mestu, zadnja pa v enem letu v Ljubljani. Stopil je nato v c. kr. mornariško akademijo. Dne 4. avg. l. 1887. se je poročil kot linijski poročnik I. razreda v grajski kapeli na Draškovecu pri Št. Jerneju na Dolenjskem s svojo pravo sestrično gđeno. Ano Trenčevo. Podadmiral Haus je torej rojen in vzgojen na Slovenskem. Odlikoval se je vedno vsled svoje izredne nadarjenosti. Govori gladko osem jezikov, med njimi tudi slovenski in ima v prvi vrsti le slovenske uslužbenke — Dolenjke — da otroci ne pozabijo domačega jezika.

V Italiji aretiran avstrijski orožnik. Listi so te dni poročali, da je bil v Italiji aretiran furlanski špijon Vittori, ki je iskal stika s pismonošem Kociancigom iz Prapetna v Italiji. Listi so pisali, da je hotel dobiti od imenovanega pismonoše načrte bližnjih obmejnih trdnjav, katere mu je baje slednji tudi obljubil, da mora priti osebno v Italijo. Le ta je res šel v Italijo, kjer pa so ga aretirali in odvedli v italijanske zapore. — O tej zadevi nam piše naročnik iz Červinjana sledeče: Tukajšnji orožniški stražmojster Ivan Ven t i n je bil res aretiran v Italiji in bil odveden v zapor. Kaj je iskal v Italiji, se ne ve. Le toliko se ve, da se je preoblekel v civilno obleko (kar bi ne smel storiti) in se podal preko meje. Da je imel stike z gorionemnim italijanskim pismonošem, se baje tudi potrjuje. Kaka usoda ga doleti, ne vemo.

V šoli! Gospod učitelj razlaga otrokom, da vsak človek ima nekaj, česar se posebno veseli in na kar komaj čaka. »No, ti Janez, povej mi, na kaj se pa ti posebno veseliš in komaj čakaš?« Učencem veselo: »G. učitelj, jaz se veselim tu komaj čakam, da bo kmalu konec šole.«

Gotovo ne! Mlad zdravnik sedi pri postelji mlade, bolne gospice. Poslušaje njeno tožbo. Slednjič spregovori in reče: »Gospica! vaša slabost ni toliko bolezen, kot veliko več neka telesna šibkost. Oženite se in vse to bo prešlo!«

Gospica na to: »Prav, prav, jaz vam nekaj svetujem, poročite me vi, gosp. zdravnik!«

»Ja, gospica moja!« odvrne mladi zdravnik, »mi dohtarji prepisujemo pač zdravila, vživamo pa jih sami ne!«

Velike turške zmage bi se od nas prav gotovo nikdo ne razveselil, pač pa glavnega dobitka čistih 400.000 frankov, ki bo izžreban pri žrebanju turških srečk dne 1. aprila t. l. Kdor si hoče naročiti to izborna srečko, naj stori to po posredovanju »Slovenske Straže« glasom današnjega zadevnega oglasa.

Listnica uprave: G. Lipičar Anton, Nemčija: Denar prejel! Plačano je do 30. junija 1913! Hvala!

bromisleče, da podpirajo to prepotrebno ustanovo. Ker bomo tudi Slovenci brezdvomno od tega društva marsikaj dobrega prejel, želimo gospem članicam obilo blagoslova pri težavni nalogi, ki so si jo postavile. In gojimo najboljšo nado, da se bodo škandalozne razmere, v katere često pridejo tu naše ženske, potom tega društva izboljšale. S tem pa ni nikakor rečeno, da naj odslej semkaj zahajajo naše ženske. O ne! Še zmiraj pravimo, kar smo že tolikrat na tem mestu ponovili, in to je: Ne hodite v Aleksandrijo, o ženice in mladenke, in zlasti odslej ne, ker dotično društvo vas hoče nadzorovati, kako in kje služite. Pohajajce in »mante-nute« in sploh take, ki hočejo brez dela živeti, bodo brezobzirno prijete in domov poslone. Tako bo vendar enkrat odklenkalo tistim, ki hodijo v »Lešandrijo« se brez dela po raznih beznicah vlačiti, štimano se oblačiti in na račun in razpolago raznih Špirotov in Mojzesov živeti.

GOSPODOV DAN.**OZNAILO.**

17. mar. Patricij, nadšk. (493), Jedert, dev., opatinja (664);
 18. mar. Ciril Jeruzalemski, šk., cerk. učenic (386), Eduard II. kralj, muč.;
 19. mar. Spomin sv. Jožefa;
 20. mar. Veliki četrtek, Wolfram, nadšk. (365), Gutbert, šk. (687);
 21. mar. Veliki petek, Benedikt, op. (543), Serapion, šk. (358);
 22. mar. Velika sobota, Katarina Genovska, vd. (1510), Oktav, muč.;
 23. mar. Velika noč, Vstajenje Gosp., Turibij, šk. (1606);

Evangelj: Jezus vstane od mrtvili. Post je vse dni do Velikonoči, torej do polnoči pred velikonočno nedeljo — tudi v onih krajih, kjer bi bilo »Vstajenje« že v soboto zvečer.

Enkrat na dan se sme mesne jedi uživati prve tri dni tega tedna, ne pa v četrtek, petek in v soboto.

Na js v e t e j š e b o v javno češčenje izpostavljeno 19. marta v Logčih — in 23. mar. v Brestovici.

Razni blagoslovi.**BLAGOSLOV OGNJA.**

Dandanes je ogenj, ali luč pač lahko narediti, za 2 vinarja kupiš žigalic, da lahko 60 krat ogenj zanetiš. Včasih je bilo mnogo teže, edini pripomoček je bil »kresilo« in od žareče gobe še le so ogenj razpihali. Po mnogih hišah so imeli v peči vedno ogenj — pod pepelom se ohrani žerjavica dolgo časa, — ko so hoteli zakuriti so le staro žerjavico zopet razpihali.

Celo stvarstvo je trpelo zaradi greha — ves svet je bil od Boga preklet zaradi človeka. Kristus je zmagal pekel in greh in sv. cerkev kot dedinja po Izveličarju blagoslovlja vse stvari, ki so človeku za rabo — popravlja, kar je greh pokvaril.

Kristusa imenuje sv. Janez evangelist »luč ki razsvetli vsacega človeka«. Tudi Kristus sam pravi: »Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč bo imel luč življenja«. Veliko soboto, ko je Jezus ležal v grobu je bila za apostole res t e m a, luč se jim je skrila — v naših cerkvah pogasé ta dan vse luči (samo pri božjem grobu ne, a tudi te se potem na novo prižgejo) — in še le po blagoslovu ognja se od tega druga za drugo prižge.

Blagoslovljen ogenj nosijo tudi dandanes kristijanji domov, s tem zakurijo, pri tem ognju si pripravljajo jedila in res lepo je bilo, da so celo leto ta blagoslovljen ogenj varovali.

Ogenj, ki se veliko soboto pri cerkvi blagoslovlja, mora biti iz kременa u k r e s a n. K temu ognju se poda duhovnik s strežniki, s križem, blagoslovljeno vodo in kadilnico. Duhovnik reče:

Gospod z vami! — In s tvojim duhom.

Molimo! Bog, ki si po svojem Simu, vogelnem kamnu namreč, prižgal vernim ogenj svoje svetlobe, — posveti (blagoslovi) ta ogenj, ki smo si ga iz kременa ukresali, da nam bode za našo rabo koristen, — in dodeli nam, da bomo po teh velikonočnih praznikih nebeških želj vneti, mogli s čistim srcem priti na praznike večne svetlobe — po tem istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molimo! Gospod Bog, Oče vsega-mogočni, neminljiva luč, kateri si stvarnik vseh luči, blagoslovi (blagoslovi) to luč, ki je posvečena in blagoslovljena od tebe, ki si ves svet razsvetlil, da bomo od te luči užgani in z ognjem tvoje svetlobe razsvetljeni. In, kakor si razsvetlil Mozesa, gredočega iz Egipta, tako razsvetli tudi nam srca in občutke, da bomo vredni priti v večno

življenje in luč — po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Molimo! Gospod, sveti Oče, vsega-mogočni, večni Bog, delaj milostljivo z nami, ki ta ogenj v tvojem in v imenu tvojega edinorojenega Sina, Boga našega in Gospoda, ter v imenu sv. Duha blagoslovljamo — v a r u j n a s o g n j e n i h p u š č a v i s o v r a ž n i k o v i h i n r a z s v e t l i n a s z b o ž j o s v o j o m i l o s t j o, kateri živiš in kraljuješ s tem istim tvojim Edinorojenim in sv. Duhom Bog od vekomaj do vekomaj — Amen.

Duhovnik blagoslovi zdaj pet zrn kadila za velikonočno svečo.

Naj se razlije, prosimo, večni Bog, nad to kadilo obilnost tvojega blagoslova (blagoslova) in užgi ga, nevidni prestvariteli, v razsvetljenje nocojšne noči, da se ne bo le daritev, katera se je nocoj opravila, po skrivnostnem pridruženju tvoje luči svetila, temuč, kamorkoli se od skrivnostne te posvečbe kaj prinese, da prežene hudobijo hudičeve zvižaje, ter da bode vsem v pomoč mogočnost tvojega veličastva. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Med to molitvijo dne strežnik blagoslovljeno žerjavico v kadilnico, duhovnik natrosi nanjo kadila po navadi ter pokropi z blagoslovljeno vodo trikrat in trikrat pokadi kadilna zrna in blagoslovljen ogenj.

BLAGOSLOV VELIKONOČNEGA JAGNJETA (MESA).

Naša pomoč v imenu Gospodovem, ki je stvaril nebo in zemljo.

Gospod z vami! — In s tvojim duhom.

Molimo! Bog, ki si si reševaje svoje ljudstvo iz Egipta ukazal po Mozesu, svojem služabniku zaklati jagnje v podobu Gospoda našega Jezusa Kristusa, ter podboje hiš pomazati s krvjo ravnostega jagnjeta, blagoslovi (blagoslovi) in posveti (blagoslovi) to stvar mesa, katero želimo mi, tvoji služabniki živati v tvojo hvalo; po vstajenju ravnostega Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje na vekov veke. — Amen.

Duhovnik pokropi z blagoslovljeno vodo (in pokadi.)

BLAGOSLOV PIRHOV.

Naša pomoč...

Gospod z vami...

Naj se razlije, prosimo Gospod, milost tvojega blagoslova (blagoslova) nad ta jajca, da bodo zdrava jed tvojim vernikom, ki jo s hvaležnim srcem zavživajo zaradi vstajenja Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje na vekov veke. — Amen.

Duhovnik pokropi (in pokadi) (kakor gori.)

BLAGOSLOV KRUHA.

Naša pomoč... Gospod z vami...

Molimo! Gospod Jezus Kristus, kruh angeljev, kruh večnega življenja, blagoslovi (blagoslovi) milostno ta kruh, kakor si blagoslovil petere kruhe v puščavi, da zadobijo vsi, ki ga bodo vživali, z zdravje telesa in duše, kateri živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.

Se pokropi z blagoslovljeno vodo.

SPLOŠNI BLAGOSLOV ZA JEDILA.

Naša pomoč... Gospod z vami...

Molimo! Blagoslovi (blagoslovi) Gospod to stvar J., da bo blagonosen pripomoček človeškemu rodu in na klicanje tvojega svetega imena dodeli, da prejme zdrave telesa in brambo duše vsak, ki jo bo vžival. Po Kristusu, Gospodu našem.

Se pokropi z blagoslovljeno vodo.

Iz gorenjega besedila se razvidi v kak namen, da blagoslovlja sv. cerkev razna jedila o velikonočnem času. Razvidno je, da se blagoslovlja za ljudi in za živali. Kaj prosí sv. cerkev pri

blagoslovljenju, to smemo upati in pričakovati, kedor bi menil kaj drugega prejeti, za kar se pri blagoslovu ni prosilo, ta bi grešil s p r a z n o v e r o.

Lepa je navada, da se na Velikonoč in še dva naslednja dneva — ki so bili svoječasno zapovedan praznik — ljudje oteščajo z blagoslovljenim kruhom. Hočete imeti res pravo korist od blagoslovljenih jedi, uživajte jih v istem duhu, kakor so molitve, ki se pri blagoslovu rabijo — zato jih vam prinaša »Gospodov dan« poslovenjene.

Mesnina se blagoslovlja o Veliki noči tudi za to, ker včasih cel štiridesdanski post niso verniki nič mesnega pokušali — o Veliki noči pa je bilo Judom naročeno jesti velikonočno jagnje, na kar se tudi blagoslovna molitev nanaša.

Tudi jajčnate in mlečne jedi so bile svojčas v postu prepovedane, zato blagoslov pirhov ravno o Veliki noči. Vrhtega je tudi nekako podoba kristusovega ustajenja in tudi našega. Kakor piška prikljuje iz lupine, dasi ni v jajcu nika-kega življenja opaziti — tako bodemo ustali iz groba, dasi bo truplo prej mrtvo.

Kruh v puščavi, katerega je Kristus blagoslovil in pomnožil je predpoda sv. obhajila — naj nas tudi o Velikonoči spominja blagoslovljen kruh — angeljskega kruha.

Zelo v navadi je, da nesejo o Veliki noči blagosloviti tudi hren. Tudi to ima svoj lep pomen. Judom je bilo zapovedano jesti z Velikonočnim jagnjetom neko divjo — g r e n k o — salato v spomin grenke, egiptovske sužnosti, iz katere so bili rešeni ravno po tem jagnjetu. Spominjajte se tudi vi, da je dušna sužnost — greh — grehnik, in Kristus samo — pravo velikonočno jagnje nas je rešilo. Ta spomin naj bo še bolj živ, kakor pri Judih — Egipt — in, kakor bi oni gotovo ne bili hoteli vrniti se v staro sužnost — nikarj ne bodite vi — bolj neumni!

Včasih, ko so bili ljudje še menj podučeni, je marsikdo še kaj družega (n. pr. smodnik) položil v jerbaš, češ, da se ga bo prejel blagoslov, dandanes upam, da ni več nikogar tako nespametnega več — saj je blagoslov — molitev — in ne duh po kadilu. Ravno tako menim, da ne bo nihče več mislil, da bo imel oni prvi pšenico zrelo (pa še kaj družega je marsikdo morda pričakoval, kaj ne povem, da se ne boste preveč norca delali!), kedor prvi jerbas z blagoslovljenimi jedili domu prinese — o tem ne govori duhovnik nič kedar blagoslovlja.

Kar je pa lepih, starih navad, le ohranite, vidite — so pomenljive in častitljive!

Kako so dobili tatú.

Davno je že od tega. Po Soški dolini seveda ni bilo še železnice, še poštnene ceste ni bilo, bilo je še takrat, ko so bili zlati časi za voznike. Zlati časi za voznike, ko še ni bilo poštnih cest?! — Da, da! Bi bili prašari rajnega Korošca na Ljubinju! Ko so ceste popravili in zravnali, da ni bilo več takih hudih klancev, mu je rekel nekdo (kedo je ravno bil, sem pa res pozabil): »Pač boste lahko naložili.« Kaj je reket Korošec — (starejši se ga boste pač še spominjali, tega stanovitnega voznika!) — »Sedaj bo za nas slabo, dosedaj mi mogel vozariti nihče, ako ni imel dobrih konj, sedaj bo vozil vsak lahko, če bo le kozo zapregel.« To pa le mimogredé. Da je bilo davno, lahko verjamete, ker še jaz — dasi sem že pred par leti Abrahama videl (star nad 50 let. Op. stavca) — nisem poznal Serjunovega Ivanca iz Bukovskega vrha, ki je bil tatu našel. To je bilo pa tako:

Ta Janez, ki je bil že v osmem razredu gimnazije — (takrat so rekli sed-

memu in osmemu razredu: »črna šola!«) — se je ravno vračal v Gorico v šolo iz počitnic. Peš — iz Bukovega do Gorice — je bila precej trda, pridružit se je torej navadnim voznikom, ki so navadno v sredo zvečer prenočevali v Plaveh pri »Konjedicu«, da so potem v četrtek zjutraj prišli v Gorico. — Z drugimi vred šel je spat na »pod« v Konjedčevem hlevu kar na seno — denarja za posebno sobo seveda ni bilo. — Ali je bil tudi Korošec iz Ljubinja zraven, pa ne morem zagotoviti, jaz povem le to za gotovo, kar za gotovo vem.

Protí jutru se zbudi nekdo iz tovaršije, potiplje se, ter začne zdihovati. Naš Ivanc je ležal ravno pri njem in ga praša: »Kaj pa je?« — »Denar z listi-ničico vred mi je nekdo ukradel« — odgovori tovariš. »Pa menda ni ušel že?« pravi Ivanc. Potihoma gresta prašat še hlapca, ki je bil vedno v hlevu na razpolago voznikom, ali ni morda že kedo odšel. Ko sta dobila odgovor, da ni še nihče odšel, sta bila gotova, da je tat še v bližini.

Gresta zopet na svoj prostor in Ivanc Serjunov — potem, ko je okradenega potolažil, da bosta kmalu tatu imela — začne glasno klicati: »Vstamte! — tukaj med nami je tat, tega moramo dobiti! Okradel je tegale — kvišku! Kedo je tat, bodemo kmalu zvedeli, študiral sem že črno šolo, koj ga bom dobil.« Novica o tatvini je kmalu vzdramila vse navzoče in eni z dobro vestjo in eden s slabo vestjo se bližajo črnošolcu.

»Slame vam bodem dal, vsem enako dolge in molil bodem, onemu, ki je tat, se bo slama takoj za en palec («colo») — na centimetre niso še takrat računili — zdaljšala, pa ga bodemo imeli — in z vso resnobo razdeli vsem navzočim slamice res enako dolge. Nato vzame iz žepa knjigo in začne mrmrati nekaj, kaj je bilo, tudi ne vem — ali za nekaj časa pravi: »Je že dobro, slama je že zrastle! dajte jih sem, da bom videl, čegava je večja!« — Pobira slame, vse so enake — eden, ki se je tiščal bolj od zadrževanja oddá svojo slamo — in — bila je za en palec krajša, kakor druge, ker se je bal, da bi se mu za en palec ne zdaljšala, jo je za ravno toliko odščipnil. — Se ve, da ni bilo treba dolgo ugibati, kedo je tat, a vozniki so vedeli, koga se jim je ogibati.

Je že res. Slaba vest se sama izdá. Da se vam ne bo treba bati slabe vesti, odložite jo sedaj o velikonočnem času — že veste kako!

Iskrice.

Poštenih in dobrih ljudi hudobnež samó se boji.

Protí volji božji — križ, z voljo božjo — paradiz!

Prevzetnost, ta ni draga, a drago, kar nalaga.

Laž je grda takó, da v ustih berača celó sramotna se zdela ti bo.

ZA KRATEK ČAS.

Se bolj resno. Župnik pri izpraševanju neveste. »Ali si dobro premislila ta korak, ki ga misliš storiti? Saj veš, v zakon stopiti, to je resna stvar.«

Nevesta: »Da, gospod župnik, toda obsedeti je pa še bolj resna stvar.«

Oba nič. Svobodomislec frančiškanskemu bratu: »Da bi imel jaz vaš denar!«

Brat: »In jaz vašo pamet!«

Svobodomislec: »Kaj bi pa potem imela?«

Brat: »Oba nič!«

Žrebje ali razne železne klime, katere rabimo na prostem za sušenje perila i. dr., obvarujemo rje, ako je razbelimo in močno razbeljene namočimo v mizlo laneno olje.

Novi vek.

Romantičen igrokaz v petih dejanjih.

Spisal * *

(Dalje.)

Martin Doljak: Kdo ga je zato pooblastil? Po evangeliju je Kristus naš glavnik, ne pa rimski papež. Kje je kaj zapisano o rimskem papežu v evangeliju? (Pesamezni klici: Živio Luter!)

Andrej Mihelič: Počasi! Rimski papež je naslednik sv. Petra in sv. Petru in ne vam je Kristus rekel, kakor je zapisano v sv. evangeliju: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.«

Martin Doljak: Mi nismo ovce! (Se smejejo. Klic izmed občinstva. Kozli ste!)

Štefan Gomišček: Posluh, posluh!

Andrej Mihelič: Sv. Petru in vsem je rekel: »Tebi bom dal ključne nebeskega kraljestva in kar-koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.« (Klici: Živio Mihelič!)

Štefan Gomišček: Prav, prav! To velja o sv. Petru, pa ne o rimskem papežu.

Andrej Mihelič: Rimski papež je naslednik sv. Petra.

Štefan Gomišček: Kje je to zapisano? (Ženski klic: Molči, Štefan, molči!)

Andrej Mihelič: Sv. Peter je bil prvi škof v Rimu. Rimski škofje so torej njegovi nasledniki. — In kaj vam je padlo na um, da hočete biti z duhovščino enaki? Ali ste prejeli zakrament sv. mašniškega posvečenja?

Martin Doljak: To so vpeljali duhovniki za svojo malho! (Se krohotajo. Klici: To ni res!) (Dalje prih.)

Mestne novice.

Podavanje »Podružnice Slov. Dij. Zveze« v Gorici. V soboto, dne 15. t. m. bo predaval v dvorani hotela »Zlati Jelen« drž. in dež. posl. dr. Korošec o predmetu: **Bodočnost Slovencev s posebnim ozirom na našo severno mejo.** Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Kaj porečejo Kucovlahi? Tudi minulo nedeljo so vozarili z goriške c. k. dravnne postaje hlode v Podgoro. Ali ni res nobenega, ki bi mogel to strašno oskrunjevanje Gospodovega dne zabraniti?! Izvedeli smo, da delajo to Podgorci iz lastnega nagiba. Gospodarji jim tega ne kazujejo. Temu živinskemu počenjanju bi lahko postajenačelstvo napravilo konec. Toda videti je, da se merodajni krogi za to prav nič ne zmenijo. Kaj porečejo Kucovlahi?

Odprti lekarni. Od 16. do 23. t. m. boste imeli ponočno službo lekarni: Glihbich - Tromba. Ti dve lekarni boste odprti na praznik sv. Jožefa tudi popoldne.

Iz goriške okolice.

Starešinstvo v Sovodnjah razpuščeno. C. kr. namestništvo v Trstu sporazumno z deželnim odborom je razpustilo starešinstvo v Sovodnjah ter imenovalo občinskim gerentom g. Evgena Kavčiča, ravnatelja deželnega knjigovodstva. Za njegove prisednike je imenovalo gg.: Valentina Zego, kurata v Glabrijah, Josipa Kodermaca, trgovca in gostilničarja v Sovodnjah, F. Pavletiča, kovaškega mojstra v Rubijah, in Antona Čejana, posestnika na Peči.

Števerjan. Brda v zarji dvajsetega stoletja. Če bo šlo tako naprej, zna priti čas, ko bomo rekli mi Briči, da smo jo srečno prikorakali za ostalim svetom v dvajseto stoletje. Pri nas je sicer moda, da kakor drugod pišemo l. 1913 po Kristusovem rojstvu, toda naše poti in komunikacijska sredstva so v stanju, kot bi pisali 500 let manj. Briči smo res reveži.

Ze oblika ozemlja sama na sebi je pri nas za izpeljavo poti tako neugodna, da mora slediti klanec klanec. Temu se pa pri naših poteh pridružujejo premnoge konstrukcijske napake, ki na eni strani ne pletejo našim tehnikom ravno vencev slave, na drugi strani pa povzročajo brezpotrebno trpinčenje živine in s tem posredno tudi gospodarsko škodo Bricein na sploh.

Kaj pomenijo naše poti za gospodarstvo, bi posebno dobro znali povedati naši vozniki. Par let vožnje po briskih cestah vrže tudi najboljšega konja. Enako se godi volovom, ki če kmet ž njimi le količkaj več vozi, mora že računati z izgubo pri živini. Ni čuda, če se tedaj bojijo naši ljudje kupiti vprežno živino. Ume se, da trpi vsled tega v izdatni meri tudi kmetijstvo, ki črpa iz zemlje vsled pomanjkanja gnojja mnogo manj pridelkov. Velik upliv imajo slabe ceste dalje na ceno živil. Pridelkov malo, uvažana hranila vsled visoke vozarine draga — pa pomagaj si, Brič, kakor moreš.

Poleg poti zaostajamo Briči daleč za našimi sodeželani tudi v mnogih drugih ozirih.

Boljše poštne zveze kakor mi imajo baje celo Albanci. Brzovjav je izvemši Kozano, za nas nekaj neznanega, vodo si moramo poleti večkrat voziti uro hoda daleč, zdravnika dobimo iz Gorice ali Kormina le za drag denar. Koliko bi lahko že v tem oziru prihranili, če bi se občine zedinile ter priskrbele za Brda zdravnika. Res lepe razmere imamo, zato smo lahko veseli, če pride k nam kak ptujec ter nam reče da imamo tu — raj. Pa pustimo tarnanje in izprašajmo si rajši vest, v koliko smo Briči sami krivi, da se nam tako godi. Če hočemo namreč naš položaj izboljšati, moramo biti v prvi vrsti proti samim sebi pravični in priznati našo glavno napako, potem bo morda šlo bolje.

Neko lastnost imamo Briči, ki nam je rodila že mnogo zla. Samoljubje je namreč pri nas zelo veliko, zato pa tudi nimamo smisla za velike, splošno koristne ideje, ki postavljajo skupni blagor pred interese posameznika ter zahtevajo, da mora priti do kompromisa, tam kjer se interesi poedincev križajo.

Je vse zastoj, pri vsaki veliki in splošno koristni akciji morajo posamezniki takorekoč zatajiti svoje interese in podvreči svoje koristi splošnemu blagru. To načelo zahteva velika dejanja brezpogojno in s tem načelom se moramo tudi mi spriznati, če sami sebi dobro želimo.

Zgodovina naše domače gospodarske politike — če se smem poslužiti tega izraza — nam priča, da so se že mnoge lepe ideje razbile zato, ker so se vselej našle osebe, ki so imele pred seboj le same sebe in smatrale celokupnost le za prazno frazo.

Tudi sedaj stojimo Briči na tem, da zapričemo skupno akcijo za zboljšanje naših žalostnih prometnih razmer. Naš ideal — Briska železnica — se le počasi bliža cilju in predno ga dosežemo, je treba časa in zopet časa. Zelo umestno je tedaj, da so pričele občine baviti se z mislijo za oživetovanje avtomobilne zveze Gorica-Brda-Kormin.

V to svrhu se bo vršil prihodnja nedeljo v Šmartnem ljudski shod. Briči! Udeležimo se ga v velikem številu, da manifestiramo za to idejo. Potem pa vsi za skupno stvar na skupno delo, da pridemo tudi mi do boljših časov, do boljših razmer. Daniti se je začelo, hva-

la Bogu, tudi pri nas. Zanemarjeni smo, zastali smo, a vzajemno delo nam pomore, da se tudi naša res krasna Brda zasvetijo — v zarji dvajsetega stoletja.

Iz Mirna. Kakor so nekateri listi že poročali, bodo gradili č. oo. Lazaristi na našem prijaznem Gradu samostanu. Nastaniti se namerava na tem krasnem prostoru še precej obilna samostanska družina. To željo je gojil že pokojni kardinal Missia, a se ni mogla uresničiti zaradi raznih ovir. Sedaj pa je stvar dozorela. Posredovanjem našega preč. g. župnika, ki ima nemalo zaslugo za to, se bo torej kmalu začelo z zgradbo. Dobri ljudje že vozijo potrebni material na hrib milosti. Tako je tudi gospodarski svet v Sovodnjah dovolil brezplačno potrebni pesek, ki ga bodo rabili pri zgradbi.

Naše društveno življenje je po odhodu č. g. kaplana opešalo. Zgubili smo z njim dušo vsega društvenega gibanja.

Regulacija Soče pri izlivu Vipave pri Sovodnjah je v toliko napredovala, da so vodo odvedli v novozgrajeni kanal. To se je zgodilo v torek. Vseh uslužbenih delavcev na črti Sovodnje-Zdravščina je okoli 500. — Upanje je, da bo regulacija Soče pri izlivu Vipave končana do konec marca.

Umrli je v Št. Andrežu minulo nedeljo g. Rudolf Paškulin, upokojem orožniški stražmojster v najlepših letih svojega življenja, star šele 30 let. Končala ga je sušica. Pokopali so ga v pond. popoldne ob ogromni udeležbi ljudstva. N. p. v m.!

Poskušen ulom. Iz Sovodenj nam poročajo, da so dosedaj neznan tatovi skušali ulomiti v trgovino tamošnjega konsumnega društva in sicer v noči ob sobote na nedeljo. Ker so pa z železnimi drogi preveč bili, so jih sosedje slišali in prepodili.

Lobanja se je razbila 24 letnemu Andreju Lipicer s Trnovega pri padcu, ko je nosil nek hlod iz gozda. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico usmiljenih bratov, kjer se nahaja v jako težkem stanju.

Konjedic ni več župan v Plaveh. 37 let je županoval Andrej Konjedic v Plaveh po svoje. Njegova samovlada je prenehala z večerajšnjim dnem, ko si je tamošnje starešinstvo izvolilo za župana g. Valerijana Ivančiča iz Deskel.

Listnica uredništva. G. dopisniku iz Št. Ferjana: Za današnje številko došlo prepozno. Prihodnjič.

Iz tolminskega okraja.

Iz Volčanskih hribov. Dragi gospod urednik! Ze dolgo časa se nismo nič oglasili iz naših lepih hribov, zatorej prosimo, sprejmite te vrstice v svoj cenjeni list. Zimo smo imeli tukaj zelo ostro, led se je še le zdaj poslovil od nas; bila je tudi zelo vetrovna zima. Ogleđ one ceste, ki ima vezati Srednje skozi Rute do državne ceste na Čiginj, se je za naše Rute prav neugodno izvršil. Ako se ni sklenilo preložiti ceste, nam ne bo prav nič koristilo, zato namreč, ker gre previsoko in ne zadeva nič naše občine. Želimo, da bi šla skozi sredino občine. S tem bi se naše kmetijstvo povzdignilo, ker nimamo do zdaj nobene prave poti iz naših hribov. Deželni odbor je nakupil nekaj prav lepih in krasnih bikov, toda žalibog za naše strme hribe niso primerni, ker niso tako utrjeni kot je naša domača živina. Deželni odbor prosimo, da naj nam podpira le našo domačo utrjeno živino na ta način, da bi dajal malo podporo tistim, ki bi imeli posebno lepa telefa, ki bi bila od živinozdravnika priporočena kot sposobna za plemo. Gospoda mlekarkega inštruktorja prosimo, da bi katerikrat prišel sem gor k nam in bi nam dal pojasnila in navodila za napravo mlekarne. Imamo tudi veliko pašni-

kov za potrebit. Zato bi dobro in potrebno bilo, da nas obiše č. g. potovalni učitelj, ki nam bo povedal, koliko podpor se lahko dobi itd. Naši kraji so jako primerni za sadjarstvo. V tem pogledu se tudi obračamo do g. potovalnega učitelja, naj nam gre na roko.

Lepodolski.

t Bača pri Sv. Luciji. V Ljubljani se je minoli petek utopil naš rojak gosp. Franc Manfreda, strojni čuvaj v pivovarni »Union«. Imel je komaj 39 let. Pokojnik zapušča ženo in štiri nedorasle otroke. Pokopali so ga v nedeljo. Pokojnik je bil iz znane Mrakove družine v Bači. Pred 9. meseci je njegov oče na ravno enak tragičen način prišel ob življenje. Pokojnik je rad čital dobre knjige in časnike. Posebno mu je bil priljubljen »Primorski List«, N. p. v m.!

t Od Sv. Lucije. »Mlada Breda« je že tu. Preden pojde širom slovenske domovine pod kmečki in gosposki krov, oglasila se je najprej v rojstnem kraju svojega očeta. Dobili smo nepričakovano te dni prvi dotiskani izvod te knjige obsegajoče 224 strani v 34tih poglavjih. Dobro došla in pozdravljena! — Število Mohorjanov je tu znatno poskočilo.

Iz kobariškega okraja.

kbd Iz kobariškega kota. Iz našega kota ni posebno zanimivih novic. Samo nekam zapuščene in zanemarjene se čutimo, ker ni pri nas nobene organizacije, ki bi skrbelo za naš duševni in gmotni blagor. Manjkajo nam izobrazovalna društva, posojilnice in tudi pouka v sadjarstvu in živinoreji. Pa tudi za našo mladino, se zdi, da ne zadostuje pouk č. duhovščine; kajti v našem kotu, posebno pa v Borjani se opazuje neko prav nečedno gibanje med mladino. — Prav potrebna bi bila tu kaka Marijina družba. Seveda je dom glavno vzgojevališče mladine, ker je na demu vedno pod nadzorstvom. Zato pa je v prvi vrsti skrb starišev, pri dekletih posebno mater, da se pobrigajo za нравstveno življenje svojih otrok. To je njih dolžnost in zanemarjenje te dolžnosti jim zna doprinesti zraven sramote še veliko gorje.

Iz kopenskega okraja.

km Iz Temnice. V soboto so se vršile okrog naše vasi velike vaje goriške garnizije. Vojakov je bilo veliko. Pespolk št. 47 se je še-le ob 5. uri pop. vrnil proti Gorici.

Krompirja se tudi pri nas veliko sadi. Kmetovalci vedo, da jim največ nese. Nekateri kmetje se tudi pritožujejo zaradi mejnikov, ker nekateri mejnike prav izpodorjejo in spravljajo zemljo na sredino njive. Predragi kmetovalec! če si kristjan, v bodočnosti je bo malo zadosti.

km Gorjansko. Pri nas se klatita dva človeka okoli in iščeta vedno kakega drugega, da bi mu z goljuvivo igro pobrala kako kronico. Tako se je zgodilo, da sta ulovila v svoje zanjke nekega obrtnika iz Trsta. Sicer je ta vedel, kakatčka sta onadva, ali vseeno se je pustil zapeljati. Olajšala sta mu vendar žep za nekaj kron. Eden teh dveh je že izgnan iz Trsta. Pošteni ljudje, ki si služijo s svojimi žulji vsakdanji kruh, naj se nikar ne pustijo puliti od pohajalcev. Bodite previdni!

Iz korminskega okraja.

kr Medana. Dne 23. februarja smo imeli koloni sestanek v Šmartnem. Bili smo navzoči tudi zapadni Briči. Govorilo se je o organizaciji društva. Izrekla se je želja, naj bi se društvo razdelilo v dva dela z istim voditeljem. Povdarjalo se je, naj se na občnem zboru določi

oziroma poviša mesečina od 10 v, na 20 v. Sklenilo se je, da se občni zbor vrši čimprej. Koloni, čujte, ne spite, ker pride sovražnik, kadar boste spali in zaseje prepir in neslogo in potem se bo smejal!

kr **Medana.** Naš pismonoša ne odaja pisem v roke tistim, katerim so namenjena, ampak drugim, ki stanujejo v sosesčini, da si tako prihrani par korakov. Tako je tudi pred kratkim oddal neko dopisnico sosedu. Dopisnica je priromala k pravemu lastniku v nedeljo namesto v soboto in to okoli 9 ure. Če bo še nadalje tako delal, se pritožimo na pristojnem mestu. Medanci smo v vsem potrpežljivi, pa le en čas.

Književnost.

13. sešitek »Vojške na Balkanu« izide v par dneh in bo tem sešitkom knjiga za sedaj zaključena. O dogodkih po premirju bo poročal dodatek, ki more pa iziti še-le, ko bo sklenjen mir na Balkanu. Knjiga (13. sešitkov) velja torej 5 K 30 vin., po pošti 5 K 60 vin. Vezana knjiga bo na razpolago šele, ko izide tudi dodatek.

Naznanilo. Salezijanski zavod na Rakovniku v Ljubljani je pod naslovem »Dramatična zbirka« pričel izdajati ljudne igre za ljudske odre. Prvi zvezek »Zloba in zvestoba« je ravno izšel in se dobiva v zavodu. Cena mu je 70 vinarjev. Kdor pa naroči 9 izvodov, dobi desetega brezplačno. Plača se lahko tudi s poštnimi znamkami.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec 25, 2, 43, 15, 58.
Dunaj 63, 2, 37, 69, 22.
Trst 81, 77, 73, 8, 42.

Očala vsake vrste različnih kalivosti natančno po zdravniških predpisih, dalnoglede in druge optične stvari, mere za mleko, vino, žganje.

Vse po zmernih cenah priporoča
JAKOB ŠULIGOJ,
urar c. kr. državnih železnic
v Gosposki ulici št. 25 v Gorici.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo do 15 kron na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismu znamko 10 vinarjev in svojo natančen naslov na:
Josip Batič, Ilirska Bistrica.
(Kranjsko.)

Prave

Čebelno - voščene sveče
in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED za pitanje čebel in za zdravilo

priporoča udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerica Holzinger pl. Weidich.

»O samota«, tako pravi drug cerkveni učitelj, sv. Jeronim — Kristusove cvetlice krasno razcvetajo v tebi! V tebi ležijo dragi kamni, iz katerih se zida mesto velikega kralja. O lepa samota, ki se smeš hvaliti zaupnega obhoda z ljubim Bogom! — »O dušni raj!« je vzkliknil sv. Bazilij, jo zagledavši. Sv. Zlatoust jo imenuje studenec, iz katerega izvira življenje in blagoslovna voda, ki napaja in okrepuje vse cvetlice vrta.

Glasno oznanjujte pred vsem svetom, vi puščavniki, vi vsi sveti samotniki, ki ste si na samotnih gorah ali v temnih pečinah poiskali sladek dom v pregnanstvu tega zemskega življenja, oznanjujte strmeči človeški družbi, kako nepričakovano blaženstvo ste našli v samotni! Oh, da neumni otroci tega sveta ne morejo razumeti nebes vaše zemske sreče!...

Kaj more biti to, kar one pustinje svetim božjim služabnikom izpremenja v najlepši raj?

Reši to uganko, ti, O sea, od Boga razsvetljeni prerok zakona! Sliši njegovo besedo, neumni svet: »**Hočem je peljati v puščavo in tam jim govoriti k srcu!**«

Občevanje z ljudmi žrtvovati za občevanje z Bogom samim; o blažena mana! O modri »bedaki«!

Bogomila, vse svoje življenje v samotni posvečevati Gospodu, ni tvoj poklic. Mesto tvojega delovanja ni tih samotni, kjer toliko tvojih deviških sester, zavarovanih pred nevarnostmi in zabavami sveta, z nerazdeljenim srcem svojemu nebeškemu ženinu darujejo vse svoje življenje in delovanje; tebe Bog ni poklical, da bi se odpovedala svetu in si pri samostanskih vratih izprosila vstop. Tvoja dolžnost je, sredi sveta služiti si nebesa; rešiti ne samo svojo dušo, ne, tudi kot angel variti mnogih nedolžnih otrok žrtvovati svoje moč v šoli, da rešiš duše, katere bi morda bile izgubljene brez tebe.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru »Centralne posojilnice«
registrovane zadruga z omejeno zavezo v Gorici,
ki se bode vršil v četrtek dne 3. aprila 1913 ob 10.
in pol uri v posvetovalnici »Centrale posojilnice«
Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstr. se sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravno leto 1912.
b) Določba o uporabi dobička.
c) Določba visočine obresti deležev.
4. Poročilo o izvršeni reviziji po »Združni zvezi« v Ljubljani.
5. Movebitni predlogi.

Načelstvo.

Dr. Schmidt-ov balzam proti ozebkom.

Najboljše sredstvo proti ozebkom na rokah, na nogah, na ušesih ali na nosu. Če se je porabi ob prvem mrazu, pri prvih znakih, pri prvi oteklini ali pri prvem srbenju, ne izostane takojšen dobrodelen vpliv. Vporablja se tako, da se zvečer in zjutraj ž njim drga ozebke, dokler ni balzam absorbiran.

Cena 60 vin. steklenica.

Dr. Schmidt-ovo mazilo proti odprtim ozebkom,
priporočeno od najuglednejših zdravniških oblastnij, je najboljši pripomoček za odpravo odprtih ozebkov v najkrajšem času.

Cena 80 vin. lončiču.

Izključna prodaja v lekarni

CRISTOFOLETTI, c. in kr. dvorni dobavitelj, Gorica.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.

Cene zmerne.

Vspešen boj

proti peronospori, proti škodljivcem sadnih dreves, krompirju in drugim rastlinam se popolnoma doseže z

Mayfarth-ovo samodelno brizgalnico Syponia

nadalje posebna izdelava

višinskih in sadnih stiskalnic **HERKULES**, hidravličnih stiskalnic, mlinov za rebljanje trt in sadja popolne kletarske naprave kakor, tudi vsakovrstni stroji in orodje najboljše vrste za kmetije

Ph. Mayfarth & Co

tvornice kmetijskih strojev

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Berolin.

Pariz

Frankobrod a. M.

Obsežen ilustriran cenik št. 055 brezplačno in poštne prosto.

Iščejo se zastopniki.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi

IGNACIJ MALI

črevljarski mojster

GORICA, Via Morelli šte. 6. GORICA.

Zaloga galoš in gamaš.

Izvršuje se tudi popravila istih. V delavnici se izdelujejo najfinejši in najtrdnejši izdelki.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštela šte. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirsberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in črevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica šte. 25

prilagoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Prilagoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravila in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Trgovina z usnjem

v Kapucinski ulici št. 2 („Pri Lizi“)

Podpisani priporočam si občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino z usnjem. *Imam usnje iz najboljših tovarov.* Prodajam vse čevljarske potrebščine. Cene konkurenčne. Blago dobro. Postrežba poštna.

Z odličnim spoštovanjem se bilježim

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Giu. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Prilagoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinjska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

SREČKE V KORIST „SLOVENSKI STRAŽI“.

400.000 FRANKOV

se zamore zadeti s Turško srečko na mesečne obroke po samo **4 krone 5 vinarjev.**

Vsaka srečka prav gotovo zadene! — Z vplačilom prvega obroka zadobi naročnik takojšno igralno pravico.

Prihodnje žrebanje dne 1. aprila t. l.

Eno turško srečko zamore naročiti tudi več oseb skupaj. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Črevljarska zadruga v Mirnu

prilagoča

svojo prodajalno črevljev

v GORICI

na trgu sv. Antona šte. 1 (stari trg.)

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 304. Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

Prilagoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obiloposetn. S spoštovanjem E. Jakin

Alojzij Gril, mizarjski mojster

v Št. Andrežu pri Gorici št. 81

prilagoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizarjsko delavnico in zalogo pohištva. Kdor želi kupiti po ceni, naj se obrne do te tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzorcih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na obroke.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu šte. 6. GORICA

prilagoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

Lepo posestvo na prodaj!

Na prodaj je lepo posestvo, da se redi lahko 6 goved. Posestvo se odda tudi v najem. Hiša je lepa z zaprtim dvoriščem, na katerem se nahaja dobra studenčna voda. Polje je od hiše oddaljeno 5 minut. Na polju se nahaja mnogo rodovitnega lepega sadnega drevja. — Cena posestvu je jako nizka in zelo ugodna. Proda se tudi na obroke. Več se poizve pri Antonu Ravniku v Kanalu.

Odlikovana pekarija

in sladčelnarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanos in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene tako nizke.

Trgovina železnina

PINTER & LENARD

Gorica — Raštelj št. 7 — Gorica

prilagoča svojo veliko in bogato zalogo za spomlad pocinjene žice za trte, trnjeve žice, razne mreže za ograje itd., nosilce (traverze), cement, sesalke (pumpe) kovanje za hiše in druge stvari te stroke.

Zagotavljam točno domačo postrežbo in nizko ceno.